

РЕЦЕНЗИЯ

от доцент д-р Михаел Минев Димитров

Департамент „Национална и международна сигурност“, Нов български университет

Научно направление 9.1. „Национална сигурност“

за дисертационен труд за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, на тема „Блокчейн сигурност в държавното управление“, с кандидат Теодора Кирилова Личева

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Актуалността на избрания за изследване проблем е безспорна, отчитайки възможностите за прилагане на базирани на блокчейн решения за гарантиране на сигурността на информацията в контекста на държавното управление. Докторантът е разгледал основните направления в това отношение – приложимостта на защитен регистър (при отчитане на уязвимостта спрямо кибератаки от тип фишинг, по маршрутизацията, Сибил, 51%), управление на самоличности, ограничаване на корупцията.

Резултатите от извършената изследователска работа притежават значимост в изцяло научен контекст (по отношение на определяне понятието „сигурност на управлението“) и в научно-приложен, при отчитане на добрите практики относно внедряване на вече съществуващи подобни системи и специфичните изисквания, които произтичат от характера на дейността в различните държавни органи и институции. По-задълбочено представяне в сравнителен аспект на същите, представлява перспективно направление за продължаване на изследванията на докторанта.

Рецензентът констатира висока степен на значимост и актуалност на изследвания проблем и избор на тема, съответстващ на полето на познавателен интерес.

2. Точно формулирани цели и задачи на дисертацията

Целите и изследователските задачи се съдържат в увода, макар и да не са ясно отграничени. Като известна слабост следва да се отчете, че обектът и предметът на изследване са посочени единствено в автореферата. Въпреки това, там те са формулирани с необходимата точност и изчерпателност. Изложението на дисертацията е подчинено на общата логика на поставената цел и предполага успешното аргументиране и адекватна оценка на защитаваната теза.

Ограниченията, които са поставени пред изследването, са ясни и допринасят за постигането на резултат, отговарящ на изискванията заложиени в чл. 6, ал. 3 от ЗРАСРБ.

3. Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература

Докторантът демонстрира свободно владение на професионалния език относно дискутирането на въпроси, свързани с киберсигурността и приложението на блокчейн технологии. Практическият опит на автора допринася за съпоставяне на натрупаното тацитно знание с привлечените теоретични систематизации и изграждане на тази основа на логически обосновани изводи и предложения.

При разработването на дисертационния труд са използвани 86 източника – 10 от тях на кирилица, 13 на латиница, 1 на китайски език и 62 електронни. Като известна слабост следва да се определи липсата на номерация и форматиране спрямо стандарт за цитиране. Сред авторите на привлечените трудове се открояват водещи изследователи в областта. Основната част от източниците, използвани в изследването, са в електронен формат, което произтича от и е в пряка връзка с особеностите на разглеждания проблем.

Рецензентът констатира, че докторантът притежава удовлетворително равнище на познаване на изследвания проблем както от теоретична гледна точка, така и от практикоприложна.

4. Коректност при цитирането на представителен брой автори

Докторантът откроява своите разсъждения от тези на цитираните от него автори. В бележките под линия са посочени всички изискуеми компоненти по отношение на литературните източници. Препоръчително би било в бъдеще, при цитиране на интернет източници, да се посочват тип, автор, дата на обявяване и дата на достъпване. При проверка със специализиран софтуер за борба с плагиатството, се констатира стойност от 3,13% по КС2, което потвърждава коректността на автора.

Рецензентът не открива примери и не разполага със сигнали за наличие на опити за плагиатство при разработване на дисертационния труд.

5. Наличие на обоснован и разработен теоретичен модел на изследването

Теоретичният модел на изследването е ясно очертан в увода и успешно реализиран в основната част на дисертацията. Чрез последователното разглеждане на видовете блокчейн системи, наред с мястото им в общите усилия по осъвременяване на държавното управление и особеностите на основни блокчейн платформи, включително „Биткойн“, Ripple, Ethereum и Hyperledger, се създават предпоставки за формулиране на препоръки относно внедряването им в държавния и частния сектор. Авторът не се е придържал към традиционното за дисертационен труд разпределение на изследователската работа (ясно разграничаване на информационна и аналитична част), което от една страна създава усещане за разпокъсаност, но от друга придава ясно изразен научно-приложен характер на разработката. От обемът на полето на изследване произтича необходимостта за придържане към подобен подход, който да операционализира създадената концептуална рамка. Рецензентът приема, че ограниченията пред дисертацията оправдават разглеждане на извършената работа като притежаваща цялостен характер, но препоръчва на автора да продължи същата в посока съпоставяне на конкретни решения, базирани на блокчейн и предлагане на подходи за привнасяне на измеримост на общата ефективност, включително и по отношение на „традиционни“ решения като IDS, основаващи се на „отпечатъци“ и аномалии.

Рецензентът констатира, че докторантът е разработил задоволителен теоретичен модел за изследването.

6. Съответствие на избраната методология и методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд

Докторантът успешно осъществява изследователска работа чрез прилагане на дедуктивен и системен подход и основополагащите методи анализ и сравнителен анализ. Това допринася за извеждане на най-добри съществуващи практики и очертаване на приложимостта на различните видове блокчейн системи.

Рецензентът констатира съответствие между избраната изследователска методика и целите, поставени пред дисертационния труд.

7. Наличие на собствен принос при събирането и анализирането на емпиричните данни

Обемът на използваните източници е значителен и съчетава приносите на изследователи от различаващи се професионални и социокултурни контексти. Това допринася за извличане на нова информация от съществуващи емпирични данни, което аргументира и признаването на собствен принос на автора в това отношение.

Описание на приносите:

1. Кратка характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

Рецензентът констатира, че приносите за които авторът претендира в своя труд са реални и подкрепя те да бъдат приети като такива. Тяхното формулиране е в резултат на действително извършена изследователска работа и макар да се отчита, че внедряването на процедура за приложение на блокчейн в държавния сектор е отдалечена във времето цел, докторантът следва да се приеме като изследовател, допринасящ за доближаване до нейното постигане.

Последователността на изложение на материала и разсъжденията на автора не поражда съмнения относно достоверността и автентичността на дефинираните приноси.

2. Описание на приносите на кандидата и класифицирането им.

а) Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания

Докторантът демонстрира не само задълбочени теоретични познания, но и способност за кодифициране и обобщаване на собствения си практически опит в полето на изследване. Избраният подход, работата с източници, съчетаването на описателното равнище с усилията за извеждане на абстрактни понятия, затвърждават заключението, че авторът е способен да провежда самостоятелни научни изследвания, чиято задълбоченост отговаря на равнището, необходимо за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Двата приноса, за които претендира докторантът, са балансирани между теоретичното и научно-приложно поле, като същите могат да се възприемат като допълващи и развиващи знанието и практиката в проблемната област.

3. Оценка на степента на лично участие на дисертанта в приносите

Рецензентът няма основания да счита, че горепосочените приноси не са резултат на самостоятелната изследователска работа на докторанта. Това се потвърждава и от извършената проверка и заключение по отношение коректността на цитиране.

4. Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд

Обемът и съдържанието на автореферата към дисертационния труд, допринасят за ясно очертаване на приносните моменти. Включената информация е достатъчна, а надхвърлянето на обичайния обем отново произтича от особеностите на избраната тема.

Въздействия на дисертационния труд върху външната среда.

1. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани

Докторантът е приложил списък на научни публикации по темата на дисертацията, състоящ се от 2 монографии и 9 статии. Рецензентът определя наличието на публикувани монографии по темата, като показател за степента на подготовка и запознатост на автора с изследвания проблем. Статиите са публикувани в престижни издания, като една от тях е на английски език. По-голямата част от посочената научна продукция е фокусирана върху практическото внедряване на блокчейн технологии.

Представените публикации отговарят и значително надхвърлят изискванията за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

2. Използване и цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Рецензентът не може да направи оценка за степента на въздействие на приложените научни публикации върху външната среда, тъй като не разполага с информация за цитирания от други автори. Въпреки това, при отчитане на актуалността на дисертационния труд и неговата задълбоченост, същият вероятно ще представлява интерес за широка аудитория – от представители на академичната среда до експерти и студенти.

Лични качества на автора

Рецензентът не познава автора на дисертационния труд.

Мнения, препоръки и бележки

Считам, че докторантът е работил съвестно по темата, опитал се е да постигне възможно най-висока концентрация на знания в дисертацията, като същевременно успешно се е придържал към поставяне на разумни рамки относно общия обем.

Отчитайки наличието на вече публикувани монографии, препоръчвам на автора да разработи учебници по темата и да подготви лекционни материали, които да бъдат включени в релевантни бакалавърски и магистърски програми.

Като бележки, бих отправил следното:

- Налице са технически грешки, които на места влияят върху предаването на смисъл. Преди да се пристъпи към евентуално осъществяване на вече формулираната препоръка, текстът би се благоприятствал от допълнителна редакция.
- Прекаленото накъсване на подзаглавия влияе негативно върху възприемането на текста. Макар от една страна това да е полезно при организирането на съдържанието, в случая произвежда и съпътстващ негативен ефект.

Към докторанта имам следния въпрос:

- Как виждате възможността за имплементация на блокчейн системи в държавното управление –

като отворена или затворена система? Ако системата е затворена, как планирате да решите проблема относно изискваната изчислителна мощ?

Заключение с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд

Въз основа на разработения дисертационен труд, приложения списък с научни публикации и демонстрираните умения за провеждане на самостоятелни изследвания, давам положителна оценка. Констатирам, че представения дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за неговото прилагане. Ще гласувам за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Теодора Личева в професионално направление 9.1. Национална сигурност.

Дата: 23.03.2024 г.

Рецензент: доц. д-р Михаел Димитров